

N:o 26.

Af herr **R. Gustafsson**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag om införande af progressiv arfskatt.

Öfvertygad som jag är, att våra nuvarande skatteförhållanden innebära stora orättvisor mot dem, som minst förmå att bära bördorna, vill jag härmed i något förändrad form förnya min vid 1886 års riksdag väckta motion om progressiv arfskatt, hvilken skatteform jag anser vara en af dem, som främst böra ifrågakomma, då det gäller att utbyta nu bestående orättvisa skatter mot mera rättvisa.

Den vid början af 1880-talet tillsatta skattekomitén förklarade i sitt utlåtande af 1882, att bland skatteformer, som utgjort föremål för komiténs öfverläggningar, har det knappast varit någon, om hvars lämplighet meningarne varit så odelade som om arfskatten. Men komiténs förslag till förhöjande af arfskatten tager, enligt min mening, allt för stor hänsyn till skyldskapen i några fall, och i detta förslag äro procentsatserna progressiva endast med hänsyn till de ärfvandes närmare eller fjärrare släktskap med den, som ärfves, och med allt för ringa afseende på det ärfda kapitalets storlek, hvilket senare dock bör vara hufvudsaken, om man vill rättvist beskatta öfverflödskapitalet och för staten vinna en inkomstkälla, som i nämnvärd mån kan bidra till möjligheten att aflyfta eller lätta några af de indirekta skatter, som svårast tynga de obemedlade.

Den enda skyldskap, som man, enligt min mening, har goda skäl att gifva en förmånligare ställning än andra vid arfs utfallande, är den efterlevande makens, ty en genom arbete förvärfvad och väl förvaltd förmögenhet bör anses som resultatet af båda makarnes gemensamma sträfvanden, hvarför de ock böra vid arfskifte hvar för sin giftorätt ega att utan för stora afkortningar njuta af sitt arbetes frukt.

Rättvisan synes mig fordra, att en arfskatt uttages af arfslotten och icke af det samfälda arfvet, ty bestämmes ett skattefritt minimum

för arfslotten, så vinnes ändamålet, som ju bör vara att icke beskatta det mindre kapitalet.

I ofvannämnda skattekomité's utredning af frågan om progressiv arfskatt finner man, att dylik skatt är införd i flere af Europas länder och att vid tiden för utredningen arfskatten i Danmark utgick med 7 procent, i Frankrike kunde stiga till 9 och i England ända till 10 procent. Vid samma tid utgick arfskatten i Sverige med omkring 6 öre per individ af befolkningen, under det att motsvarande siffror i andra länder voro: i Preussen 17 öre, i Danmark 46 öre, i Italien 61 öre, i Frankrike 2 kr. 15 öre, i Belgien 2 kr. 20 öre och i England 3 kr. 24 öre. Att en arfskatt, då den är progressiv, kan gifva staten beaktansvärda inkomster, visas deraf, att då arfskatten i Sverige blott gaf per år 250,000 kronor, gaf den i Danmark 2 millioner, i Belgien 11 millioner, i Frankrike 78 millioner och i England öfver 100 millioner.

Vill man komma från ord till handling och icke blott gifva sig sken af att förbättra de obemedlades skatteställning, så skall helt visst en progressiv arfskatt kunna blifva ett af de medel, hvarigenom man skall kunna nå det eftersträfvansvärda målet att utbyta hårdt betungande och orättvisa skatter mot mera rättvisa. Det är helt visst genom sådana skattereformer man lägger den grund, på hvilken samhället kan söka säkert fäste vid de pröfningar, som vår tids starka brytningar medföra.

De motiv, jag här ofvan antydt, föranleda mig att vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville genom en skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för en kommande Riksdag framlägga förslag till arfslag så affattad, att ett minimum af arfslotten blir skattefritt, men att bevillningen å belopp öfver minimum må progressivt stiga med arfsbeloppet.

Stockholm i januari 1891.

Richard Gustafsson.

Häruti instämma:

Gustaf Ericsson.

Curt Wallis.

Fridtjuv Berg.

Olof Olsson.

Edvard Wavrinsky.